

Sarajevo, 24.10.2022. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANCIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.10.2022. – 21.10.2022.

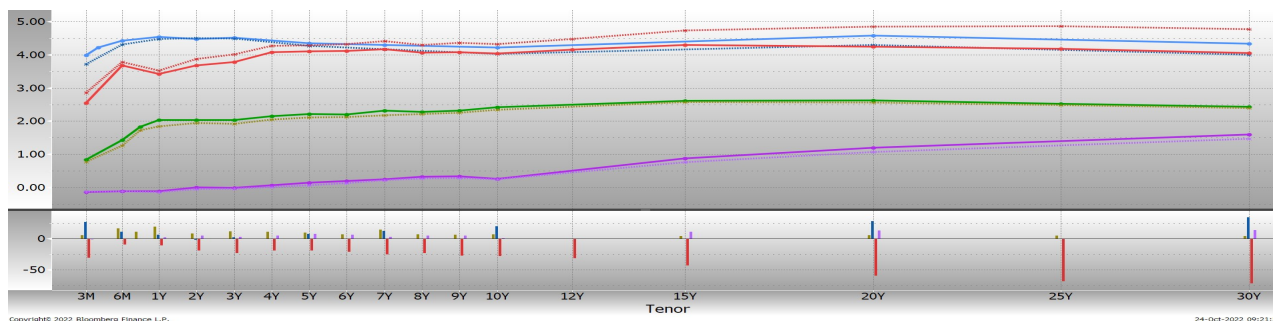
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	14.10.22 - 21.10.22				14.10.22 - 21.10.22				14.10.22 - 21.10.22				14.10.22 - 21.10.22			
2 godine	1.96	-	2.04	↗	4.50	-	4.47	↘	3.92	-	3.80	↘	-0.05	-	0.00	↗
5 godina	2.11	-	2.21	↗	4.27	-	4.34	↗	4.32	-	4.15	↘	0.07	-	0.14	↗
10 godina	2.35	-	2.42	↗	4.02	-	4.22	↗	4.34	-	4.05	↘	0.25	-	0.26	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	14.10.22	-	21.10.22	
3 mjeseca	0.806	-	0.868	↗
6 mjeseci	1.263	-	1.429	↗
1 godina	1.882	-	2.063	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.10.2022. godine (pune linije) i 14.10.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Rast prinosa obveznica sigurnijih članica eurozone nastavljen je i tijekom prošlog tjedna, uz i dalje volatilna kretanja, koja su bila prisutna u proteklom tjednu. Do korekcije prinosa na niže, na prednjem dijelu krive, posebno je došlo u petak usljed poruka određenih zvaničnika Feda vezano za pitanje nastavka agresivne monetarne politike u SAD. Prinosi obveznica su bilježili smanjenje i na početku proteklog tjedna zbog odluke Velike Britanije da ukine niz smanjenja poreza kako bi se ublažio pritisak na tržištu obveznica ove zemlje. Nakon toga prinosi obveznica eurozone su ponovo bilježili rast do petka, a rast je najviše bio izražen sredinom tjedna kada su objavljeni finalni podatci stope inflacije za eurozonu, koja je u rujnu iznosila rekordnih 9,9%, iako blago ispod preliminarnih podataka (10,0%). Na tjednoj razini prinosi njemačkih obveznica su povećani između 7 i 10 baznih bodova. Istovremeno, prinosi italijanskih dvogodišnjih i petogodišnjih obveznica su blago povećani za 1 do 3 bazna boda, dok su prinosi desetogodišnjih obveznica smanjeni za 4 bazna boda.

Član UV ECB Kazaks je izjavio da bi ECB trebalo da povećava kamatne stope i nakon ove godine jer će inflacija vjerojatno ostati ustrajna unatoč padu ekonomskog rasta, te dodao da osobno podržava povećanje kamatnih stopa za 75 baznih bodova na sastanku ovog mjeseca, te za dodatnih 50 do 75 baznih bodova u prosincu. Član UV De Galhau je izjavio da očekuje da će ECB nastaviti „da ide brzo“ sve dok kamatna stopa na depozite banaka ne dostigne 2% na kraju godine (trenutno 0,75%), te dodao da bi bilo koja vrsta povećanja kamatnih stopa nakon toga bila „više fleksibilna“ i sporijeg tempa. Njegov kolega Nagel je

izjavio da bi ECB uskoro mogla da započne sa smanjenjem 5 bilijuna EUR vrijednog portfelja obveznica kako iste budu dospijevale, tako povećavajući napore za borbu protiv inflacije. Herodotou, također član UV ECB, je izjavio da ECB mora još nekoliko puta da poveća kamatne stope kako bi ukrotila inflaciju, ali da ova banka cilja određenu razinu cijena u srednjem roku, te da može proći i do 18 mjeseci dok se poduzeti koraci filtriraju. Prema anketi Reutersa ekonomisti očekuje da će ECB povećati kamatne stope za 75 baznih bodova na sjednici koja se održava 27. listopada. Prva zamjenica direktorice MMF-a Gopinath je izjavila da će rast u eurozoni značajno usporiti, te se za sljedeću godinu očekuje samo rast od 0,5%. Unatoč tome, smatra da bi bilo ispravno za ECB da „normalizira monetarnu politiku do kraja ove godine, a zatim da pooštri sljedeće godine“.

EU lideri su okončali još jednu raspravu o odgovoru ove regije na energetska krizu bez postizanja dogovora o pitanju ograničavanja cijene plina, te je odlučeno da se nastavi sa istraživanjem opcija za ograničenje troškova. U međuvremenu, Deutsche Bundesbank je ponovila prognoze recesije za posljednje tromjesečje ove godine, kao i za prva tri tromjesečja u 2023. godini, jer visoki troškovi energenata i slabiji izvoz uzimaju danak. Bundesbank navodi da bi generalno GDP mogao zabilježiti značajan pad u zimskim mjesecima.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.) RUJAN	10,0%	9,9%	9,1%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.) RUJAN	4,8%	4,8%	4,3%
3.	Stopa inflacije – Austrija (final.) RUJAN	10,5%	10,5%	9,3%
4.	Stopa inflacije – Italija (final.) RUJAN	9,5%	9,4%	9,1%
5.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G) RUJAN	45,4%	45,8%	45,8%
6.	Bilanca tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR) KOLOVOZ	-	-26,3	-20,0
7.	Bilanca tekućeg računa – Italija (u milijardama EUR) KOLOVOZ	-	-5,26	1,64
8.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G) KOLOVOZ	-	2,3%	2,1%
9.	Trgovinska bilanca – Italija (u milijardama EUR) KOLOVOZ	-	-9,57	-0,46
10.	Trgovinska bilanca – Španjolska (u milijard. EUR) KOLOVOZ	-	-7,94	-6,56
11.	Povjerenje potrošača – EZ (prelim.) LISTOPAD	-30,0	-27,6	-28,8
12.	Odnos duga i GDP-a – EZ 2021. god.	95,6%	95,4%	97,0%
13.	ZEW indeks trenutnog povj. investitora – Njemačka LISTOPAD	-68,5	-72,2	-60,5
14.	ZEW indeks očekivanog povj. investit. – Njemačka LISTOPAD	-66,5	-59,2	-61,9
15.	Stopa nezaposlenosti – Nizozemska RUJAN	3,8%	3,8%	3,8%
16.	Potrošnja stanovništva – Nizozemska (G/G) KOLOVOZ	-	4,1%	6,5%

SAD

Prinosi na američke državne obveznice kraćeg roka dospijea su zabilježili blago smanjenje tijekom proteklog tjedna, dok su prinosi na obveznice sa dospelom od 5 i 10 godina povećani za 7 i 20 baznih bodova, respektivno. Rast očekivanja tržišnih sudionika vezanih za nastavak agresivnog povećanja referentne kamatne stope Fed, te objavljivanje pozitivnih podataka sa tržišta rada SAD su utjecali na rast prinosa sredinom tjedna. S druge strane, izjave zvaničnika da se Fed približava razini nakon koje bi trebalo usporiti povećanje kamatnih stopa utjecale su na pad prinosa krajem tjedna. WSJ u petak je izvijestio da će Fed vjerojatno raspravljati o signalnim planovima za manje povećanje kamatnih stopa u prosincu, nakon što su pojedini zvaničnici Fed izrazili mišljenja da bi uskoro trebalo usporiti tempo povećanja. Tržišni sudionici još uvijek očekuju četvrto povećanje od 75 baznih bodova na sjednici početkom studenog, ali vjerojatnoća za još jedno povećanje od 75 baznih bodova u prosincu sada je pala na 40%.

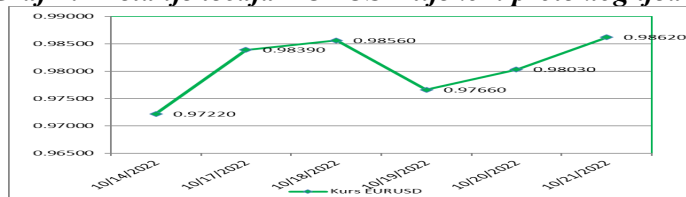
Proteklog tjedna objavljeno je Fedovo izvješće o stanju američkog gospodarstva, Beige Book, u kojem je istaknuto da je američka ekonomija rasla „skromno“ do početka listopada, ali su aktivnosti u nekim regijama usporile. Predsjednik Fed iz Minneapolisa Kashkari je izjavio da potražnja na tržištu rada ostaje snažna, te da inflatorni pritisci vjerojatno još nisu dostigli vrhunac. S druge strane, predsjednik Fed iz St. Louisa Bullard je istaknuo kako očekuje da će Fed do početka sljedeće godine okončati svoje agresivno povećanje kamatnih stopa i prebaciti se na održavanje politike koja je dovoljno restriktivna sa malim prilagođavanjima, kako se inflacija bude smanjivala.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks započelih kuća (M/M) RUJAN	-7,2%	-8,1%	13,7%
2.	Građevinske dozvole (M/M) RUJAN	-0,8%	1,4%	-8,5%
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite 14. LISTOPADA	-	-4,5%	-2,0%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 15. LISTOPADA	233.000	214.000	226.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 8. LISTOPADA	1.378.000	1.385.000	1.364.000
6.	Vodeći indeks RUJAN	-0,3%	-0,4%	0,0%
7.	Industrijska proizvodnja (M/M) RUJAN	0,1%	0,4%	-0,1%
8.	Iskorištenost kapaciteta RUJAN	80,0%	80,3%	80,1%

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio rast sa razine od 0,9722 na razinu od 0,9862.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna

VELIKA BRITANIJA

Protekli tjedan je bio obilježen političkim previranjima i neizvjesnostima. Liz Truss, koja je bila 44 dana na poziciji premijera, je podnijela ostavku, uglavnom zbog lošeg ekonomskog programa koji je uznemirio financijska tržišta i utjecao na rast troškova života, ali povećao i nezadovoljstvo među članovima Konzervativne partije. Konzervativna partija će izabrati novog lidera 28. listopada, a u utrci su Rishi Sunak i Penny Mordaunt, dok pojedini ministri predlažu ponovo vraćanje Borisa Johnsona na ovu poziciju. Ipak, Johnson je odustao od ponovne kandidature, te su tako u optjecaju Rishi Sunak i Penny Mordaunt.

Objavljeni su podaci za inflaciju u Velikoj Britaniji koji su pokazali da je inflacija nastavila sa rastućom tendencijom. Stopa inflacije je u rujnu povećana na 10,1% godišnje sa 9,9% koliko je iznosila u kolovozu. Očekivalo se da bi inflacija mogla iznositi 9,9%. Najveći rast cijena hrane od 1980. godine je vratio inflaciju na dvoznamenkastu vrijednost tijekom prošlog mjeseca. Ovakvi podaci ne ostavljaju mnogo prostora BoE osim da nastavi da povećava referentnu kamatnu stopu. Ipak, stupanj povećanja referentne kamatne stope u studenom će biti određen stupnjem ublažavanja volatilnosti na financijskom tržištu. Viceguverner Broadbent je istaknuo da ostaje da se vidi da li će zvanične kamatne stope morati porasti za onoliko koliko se trenutno očekuje na financijskim tržištima. Broadbent je dodao da očekuje da će referentna kamatna stopa BoE dostići vrhunac od oko 5,25%, te da postoji velika udaljenost između stava MPC BoE i tržišta, koja je najveća od kada je MPC osnovan.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Inflacija (G/G) RUJAN	10,0%	10,1%	9,9%
2.	Gfk povjerenje potrošača LISTOPAD	-52	-47	-49
3.	Maloprodaja (G/G) RUJAN	-5,0%	-6,9%	-5,6%
4.	Rightmove cijene kuća (G/G) LISTOPAD	-	0,9%	0,7%
5.	Pozjamice javnog sektora (u mlrd GBP) RUJAN	15,4	19,2	8,6

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, pa je tečaj EURGBP zabilježio rast sa razine od 0,87021 na razinu od 0,87310. GBP je aprecirala i u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD povećan sa razine od 1,1172 na razinu od 1,1303.

JAPAN

Tijekom proteklog tjedna, guverner BoJ Kuroda je u Parlamentu ponovio odlučan stav u održavanju ultraniskih kamatnih stopa kako bi se podržala krhka ekonomija Japana. Kurodini komentari su uslijedili nakon što je JPY u odnosu na USD deprecirao na najnižu razinu u posljednje 32 godine, odražavajući sve veći jaz u monetarnim politikama Japana i SAD. Prema njegovim riječima, inflacija će nastaviti da se povećava do kraja godine, ali ipak neće premašiti razinu od 2% tijekom naredne fiskalne godine.

Kyodo News je objavio da će BoJ vjerojatno povećati svoje prognoze inflacije iznad 2,5% za fiskalnu godinu do ožujka 2023. godine sa trenutne procjene od 2,3%, u tromjesečnim projekcijama koje bi trebale biti objavljene na sastanku BoJ koji se održava 27-28. listopada.

BoJ je u četvrtak sprovela hitne operacije kupovina obveznica, uz sve jače napore da se postavi donja razina cijene obveznica, nakon što se JPY približio najnižoj razini u posljednje 32 godine.

BoJ je kupila oko 250 milijardi JPY (1,67 milijardi USD) državnih obveznica sa rokom dospelja od 5 do preko 25 godina, mada je pritisak na rast prinosa toliko velik da ni ova kupovina obveznica neće zaustaviti rast prinosa.

Kreatori monetarne politike BoJ su ponovo u petak upozorili da će intervenirati na deviznom tržištu nakon što je JPY u odnosu na USD deprecirao ispod ključne psihološke razine od 150, držeći time investitore u stanju pripravnosti zbog moguće intervencije. Najviši valutni diplomata Kanda je izjavio da su vlasti Japana spremne da poduzmu neophodne mjere jer je pretjerana volatilnost JPY postala sve više neprihvatljiva i probijanje te najniže razine stvara sve veći pritisak da se ponovo intervenira kako bi se obuzdala snažna deprecijacija JPY. Član Odbora BoJ Adachi je izjavio da nije vrijeme da se BoJ udalji od ultrastimulativne monetarne politike, s obzirom na to da se ekonomija Japana suočava sa sve većim rizicima zbog usporavanja globalnog ekonomskog rasta i nestabilnih financijskih tržišta.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	KOLOVOZ	0,3%	0,7%	-0,5%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) F	KOLOVOZ	5,1%	5,8%	-2,0%
3.	Iskorištenost kapaciteta (M/M)	KOLOVOZ	-	1,2%	2,4%
4.	Trgovinska bilanca (u milijardama JPY)	RUJAN	-2.154,7	-2.094,0	-2.820,0
5.	Izvoz (G/G)	RUJAN	26,6%	28,9%	22,0%
6.	Uvoz (G/G)	RUJAN	44,9%	45,9%	49,9%
7.	Stopa inflacije (G/G)	RUJAN	2,9%	3,0%	3,0%
8.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	RUJAN	1,8%	1,8%	1,6%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 144,62 na razinu od 145,68. JPY je aprecirao u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio pad sa razine 148,67 na razinu od 147,65.

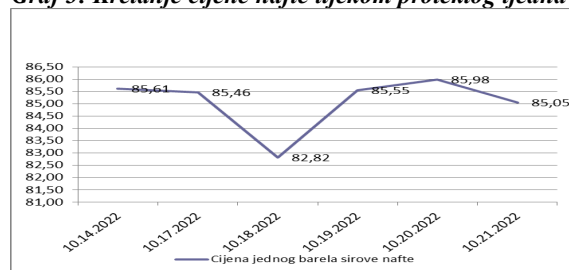
NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze u ponedjeljak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 85,61 USD (88,06 EUR).

Početkom tjedna cijena nafte je smanjena zbog očekivanja smanjenja ponude u uvjetima sve većih strahova uvjetovanih globalnim usporenjem, koje bi moglo umanjiti tražnju za ovim energentom. U ovakvim očekivanjima cijena je tijekom trgovanja u utorak smanjena na razinu blizu 82 USD po barelu. Generalni tajnik OPEC-a Al-Ghais je izjavio da su članice OPEC+ jednoglasno odlučile da smanje proizvodnju nafte kako bi se spriječila kriza i obuzdala volatilnost na tržištu. Al-Ghais je istaknuo da je uz očekivane nepovoljne makroekonomske projekcije za naredne mjeseci, kao i veoma realnu recesiju, za koju neki već smatraju da je započela, među članicama OPEC+ postojao konsenzus o potrebi da se djeluje kako bi se spriječila kasnija kriza. Ove vijesti u kombinaciji sa padom zaliha u SAD su utjecale da se cijena nafte u srijedu ponovo vrati na razine s početka tjedna. Reuters je prenio da kako se pojavljuju sve veći pritisci od strane SAD i EU na limitiranje cijene ruske nafte, Indija je priopćila da će ispitati ovaj prijedlog. Indija je do sada imala veliku korist od uvoza jeftine nafte iz Rusije, te još uvijek nije donijela odluku o limitiranju cijene. Upravo zbog ovih ograničenja, tržište rizikuje da izgubi rusku naftu u prosincu, što bi moglo značiti rast cijene barela preko 100 USD, navode pojedini analitičari. Cijena nafte je tijekom trgovanja u četvrtak povećana nakon što je Kina donijela odluku da olakša mjere Covid19 karantina za turiste, što se pozitivno odrazilo na očekivanja tražnje za energijom od strane najvećeg svjetskog uvoznika nafte.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte iznosila je 85,05 USD (86,24 EUR), a u odnosu na prethodni tjedan cijena je smanjena za 0,65%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.644,47 USD (EUR 1.691,49).

Početkom tjedna cijena zlata je blago povećana pod utjecajem pada prinosa obveznica i jačanja USD. Također, na cijenu zlata utjecaj su imale i pojačane zabrinutosti oko globalnog usporenja, što je rezultat agresivnog monetarnog pooštavanja monetarnih politika središnjih banaka koje je dovelo do pada cijene ovog plemenitog metala za oko 20% u ovoj godini. Već narednog dana uslijedio je pad cijene koji se nastavio i tijekom srijede i to uglavnom pod utjecajem promjene tečaja USD. Također, sredinom tjedna cijena zlata je smanjena, nakon što su podatci za inflaciju u Velikoj Britaniji dostigli dvoznamenkast broj. Ove vijesti pojačavaju pritiske na vlade i središnje banke da djeluju agresivnije, što se odrazilo na manju atraktivnost ovog plemenitog metala.

Istraživanje LBMA je pokazalo da se može očekivati oporavak cijene zlata u narednoj godini, unatoč višim kamatnim stopama. Cijena bi mogla porasti na 1.830,5 USD po unci za 12 mjeseci, što je za oko 10% iznad trenutnih razina.

Krajem tjedna cijena zlata je povećana jer je USD oslabio, a tražnja za zlatom je povećana nakon što su se pojavile informacije o debatama između članova Feda o tempu povećanja kamatnih stopa. Krajem tjedna cijena zlata je povećana i zbog pada prinosa na državne obveznice jer su se pojavila očekivanja da bi snažan rast kamatnih stopa Feda uskoro mogao biti obustavljen.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.657,69 USD (EUR 1.680,89). Promatrano na tjednoj razini cijena zlata je povećana za 0,80%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

